

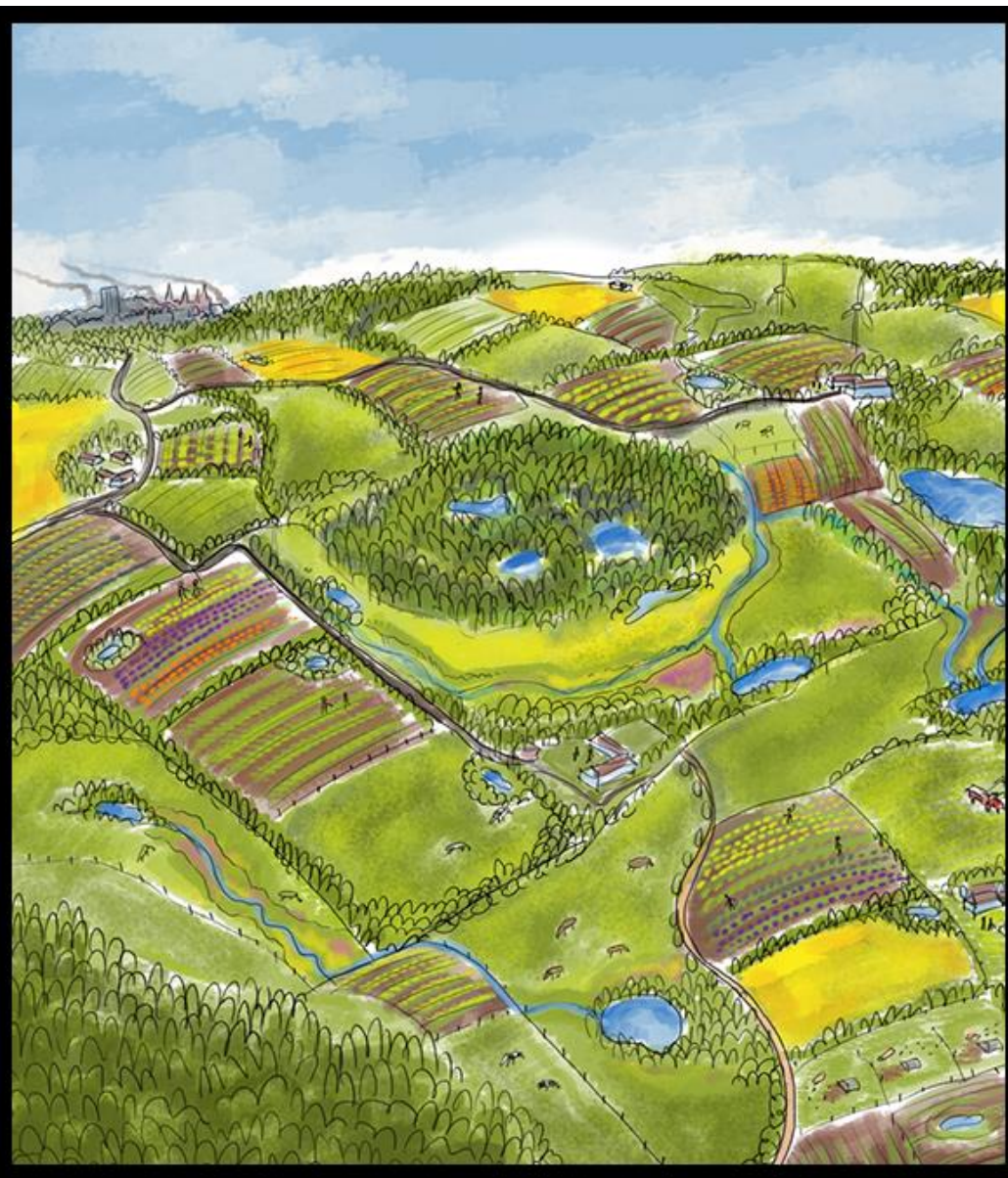
Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Biodiversitet på gårdniveau

Økologikongres – D4. Biodiversitet

Vingsted – 25. november 2021 – Bent Rasmussen

"Sparing" contra "sharing"

Illustration: Morten Telling - Moxtell

Hvad er egentlig det der natur for noget?

1. Biodiversitet og økologiske rum

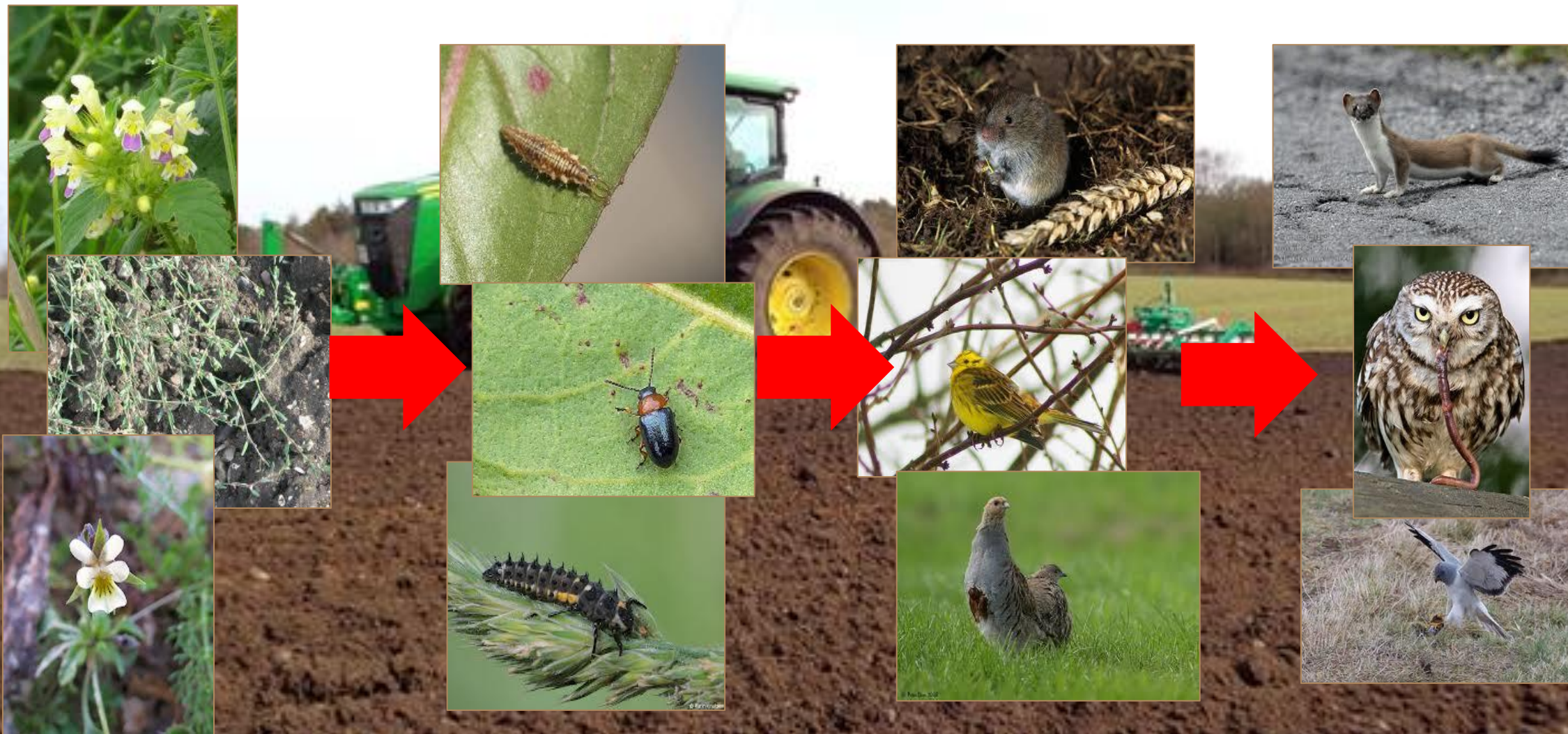

Hvad er
noget?

2. Naturlige processer

Hvad er egentlig det der natur for noget?

3. Marknatur – Agerlandets fødekæde

BRAND- MANDENS LOV

Brandmandens lov er en guide til, hvordan man bør prioritere sin indsats for biodiversiteten på sin bedrift.

Når man skal passe på naturen, skal man tænke som en brandmand, der er kaldt ud til et brændende hus: Red det mest uerstattelige først.

1) BEVAR

Bevar naturområder med en lang kontinuitet (lang tid udenfor dyrkning) og en høj biodiversitet.

Eksempler: Bevar enge, overdrev, moser, heder, gamle træer, skove og hegn, og forvalt dem bedst muligt, fx med græsning.

2) BESKYT

Beskyt eksisterende natur mod negative påvirkninger.

Eksempler: Undgå afdrift af gødning og pesticider til naturområder, fx med en udyrket buffer. Undgå dræning.

3) GENOPRET

Genopret beskadiget natur.

Eksempler: Genopret en naturlig hydrologi, f.eks. ved genslyngning af vandløb og lukning af dræn. Genindfør græssende dyr på naturarealerne.

4) NYETABLÉR

Nyetablér natur.

Eksempler: Omlæg urentabel dyrkningsjord til permanent natur, gerne arealer, der allerede ligger tæt på eksisterende natur.

Figur: Mads Lundsgård

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

1. Respekt for det landskab og den historie ejendommen består af

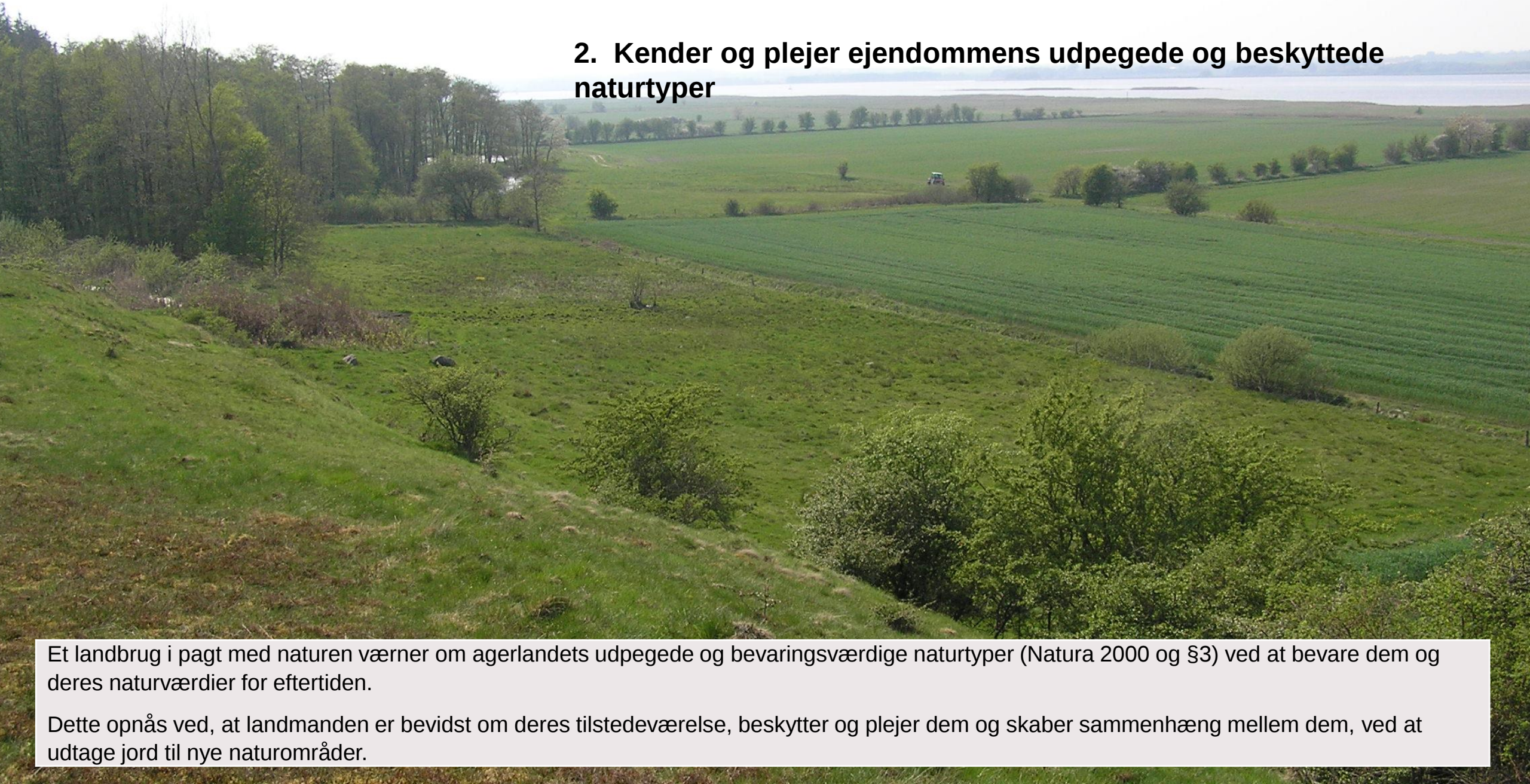

Et landbrug i pagt med naturen værner om lokalområdets landskabelige æstetik, herunder egnstypiske landskabstræk, kulturhistoriske landskabselementer og udsigtspunkter.

Dette opnås ved, at landmanden er bevidst om, hvor disse findes på ejendommen, og at der tages hensyn til dem i gårdens udvikling og drift.

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

2. Kender og plejer ejendommens udpegede og beskyttede naturtyper

Et landbrug i pagt med naturen værner om agerlandets udpegede og bevaringsværdige naturtyper (Natura 2000 og §3) ved at bevare dem og deres naturværdier for eftertiden.

Dette opnås ved, at landmanden er bevidst om deres tilstedeværelse, beskytter og plejer dem og skaber sammenhæng mellem dem, ved at udtage jord til nye naturområder.

er det perfekte
valter ejendommens

Et landbrug i pagt med naturen deltager aktivt i arbejdet mod at opfylde målsætninger i nationale forvaltningsplaner for vilde arter af dyr og planter.

Det gælder både indsatser for truede arter (krybdyr, padder, flagermus m.fl.) og indsatser mod arter som skal bekæmpes, fordi de regnes som invasive eller skadedyr (bjørneklo, mink, mårhund m.fl.).

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

4. Bevarer og etablerer arealer med rindende og stillestående vand

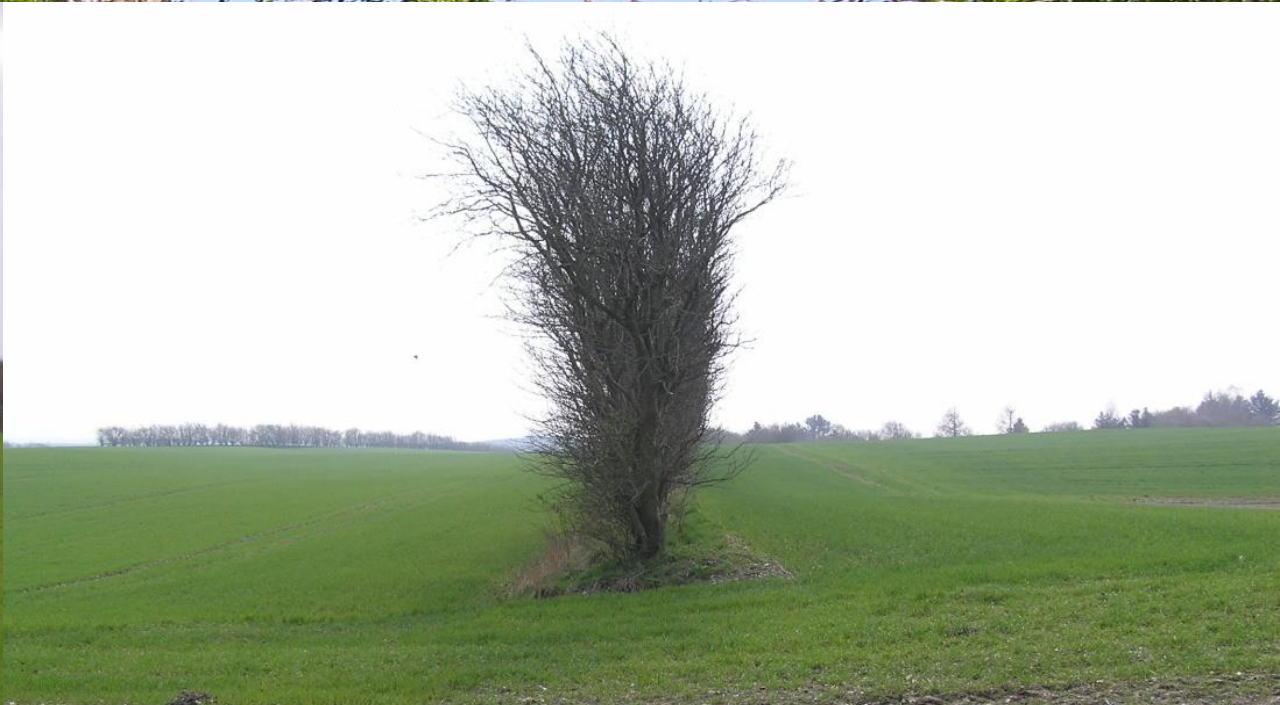

Et landbrug i pagt med naturen er bevidst om naturværdien af åbne vandspejl i landbrugslandet.

Landmanden beskytter og plejer de eksisterende vandløb og vandhuller for at bevare eller opnå en gunstig naturtilstand, og udnytter de muligheder, som ejendommen indeholder, til at etablere nye vådområder.

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

5. Har varierede bevoksninger med træer og buske

Et landbrug i pagt med naturen værner om ejendommens bevoksninger med træer og buske. Det gælder for såvel egentlige skovområder som for mindre træ og buskbevoksninger ude i dyrkningsfladen – plantede eller naturligt opståede.

Landmanden plejer bevoksningerne mod en landskabstypisk tilstand med hjemmehørende træ- og buskarter, med dødt ved og andre forhold, der understøtter et varieret dyreliv.

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

6. Har permanente græsarealer i flader og striber

Et landbrug i pagt med naturen er bevidst om naturværdien af permanente græsarealer på ejendommen.

Det gælder både større våde, tørre og næringsfattige arealer, der er udtaget/udtages af omdrift, og eventuelt plejes med ekstensiv afgræsning eller høslet, samt smalle bræmmer, der efterlades som tilgroet bufferzone langs eksisterende naturområder, markskel og andre landskabselementer.

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

7. Opbygger en sund jord med rig jordfauna

Et landbrug i pagt med naturen er bevidst om værdien af jordbundens biodiversitet.

En mangfoldig jordfauna opbygges og opretholdes gennem gunstige jordbundsforhold, varierende sædskifter med efterafgrøder, skånsom jordbearbejdning og dødt organisk materiale, der kan omsættes af de jordlevende arter af dyr, svampe og bakterier.

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

8. Har en varieret markflade i struktur af permanente landskabselementer

Et landbrug i pagt med naturen er bevidst om markfladens funktion for den fødekæde, der er tilknyttet det dyrkede landbrugsareal.

Landmanden bevarer og/eller etablerer midlertidige felter og striber, som udgør gode levevilkår for de marklevende arter i form af yngle-, skjule-, varme- og fødesøgningssted, som en integreret del af markens sædskifte og drift.

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

9. Kender og bevarer ejendommens værdifulde punktbiotoper

Et landbrug i pagt med naturen respekterer selv små og enkeltstående naturelementers (punktbiotopers) værdi for plante- og dyrelivet.

Landmanden bevarer og beskytter derfor gamle hule træer, stenbunker m.m. mod skadelig påvirkning, genopretter forringede elementer og skaber nye elementer - gerne i sammenhæng med eksisterende større naturarealer.

Hvordan ser det perfekte naturlandbrug ud?

10. Når ejendommens naturressource udnyttes, sker det med respekt

Et landbrug i pagt med naturen udnytter den naturressource, der findes på bedriften under stor respekt.

Uanset om denne udnyttelse omhandler en egentlig produktion, eller den foregår som rekreative aktiviteter, skal den ske på naturens præmisser, og i samspil med de naturlige processer, som har førsteprioritet.

Tak for opmærksomheden

Pisk og gulerod i den nye CAP

Konditionalitet:

Oversigt over GLM-krav	
GLM 1	Opretholdelse af permanente græsarealer på grundlag af en andel af permanente græsarealer i forhold til landbrugsareal fastsat af medlemsstaten, der højst må falde med 5 pct. i forhold til referenceåret 2018
GLM 2	Minimum beskyttelse af vådområder og tørveområder
GLM 3	Forbud mod afbrænding af stubmarker, undtagen af plantesundhedshensyn
GLM 4	Anlæggelse af 3-meter bræmmer langs vandløb
GLM 5	Egnet jordbearbejdning eller andre egnede dyrkningsteknikker til mindskelse af risikoen for jordforringelse, under hensyntagen til hældning
GLM 6	Minimum plantedække i den/de mest følsomme periode(r) og/eller arealer
GLM 7	Afgrødevaieration
GLM 8	Mindsteandel af landbrugsarealer afsat til ikke-produktive elementer og bevarelse af landskabstræk og forbud mod klipping af hække og træer i fuglenes yngletid
GLM 9	Forbud mod omlægning eller pløjning af permanente græsarealer i Natura 2000-områder

Eco-schemes:

Forventede udbetalinger, EUR (EU + nationale midler)

Finansår	2023	2024	2025
Kalenderår (anvendes kun for støtteordninger for direkte betalinger)		2023	2024
TOTAL (alle støtteordninger)		845.114.831	898.950.053
Støtteordninger for direkte betalinger		796.836.440	809.705.723
Basisindkomstsøtte (BISS)	1900	665.691.275	664.080.537
Slagtepræmie	1100	32.885.906	32.885.906
Eco-scheme for økologisk arealstøtte	650	14.541.138	29.021.160
Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	1500	39.865.772	39.865.772
Eco-scheme for ekstensivering med slæt	3000	15.302.013	15.302.013
Eco-scheme for planteproduktion	640-960	12.845.638	12.845.638
Eco-scheme for biodiversitet	2340	15.704.698	15.704.698
Eco-scheme for målrettet regulering	500		
Markedsordninger		8.242.084	8.242.084
Producentorganisationer for frugt og grønt		7.651.007	7.651.007
Biavlprodukter		591.077	591.077
Støtteordninger for landdistriktsudvikling	1.591.168	40.035.286	81.002.246
- heraf udbetalinger på gamle tilsagn (hale)		852.840	6.118.146
N2000 pleje af græs- og naturarealer		-	4.494.000
- heraf udbetalinger på nye tilsagn			4.494.000
- heraf udbetalinger på gamle tilsagn (hale)			
Engangskompensation		852.840	6.118.146

